

Sivistysvaliokunta

Asia: Varhaiskasvatuslain 22 §:n ja 70 §:n 2 momentin 5 kohdan kumoaminen

Viite: HE 111/2024 vp

Sivistysala ry (Sivista) kiittää mahdollisuudesta lausua varhaiskasvatuslain muuttamisesta. Sivistan tavoitteena on, että Suomi on parhaiten koulutettujen ihmisten hyvinvoiva, avoin ja vetovoimainen maa, jossa osaamisella ja luovuudella tehdään parempaa maailmaa.

Sivista suhtautuu myönteisesti sivistysalan norminpurkuun. Sivista pitää kuitenkin vääränä lähestymistapana sitä, että norminpurulla perustellaan julkisen rahoituksen vähentämistä, kun kyseessä pitäisi olla resurssien vapauttaminen varhaiskasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseen. Tällöin normin purkaminen olisi itsessään tehokkuutta ja tuottavuutta lisäävä toimi, kun taas leikkaamalla rahoitusta vastaavasti tuottavuusvaikutus nollautuu. **Sivista pitää moitittavana norminpurun perusteella tehtäviä säästöjä ehdotuksen kaltaisessa tilanteessa, jossa velvoitetta säädettyä siihen ei ole alkujaankaan kohdennettu määrärahaa.**

Esityksessä ehdotetaan, että velvoite paikallisen varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisesta kumotaan. Lisäksi ehdotetaan henkilöstön täydennyskoulutuksen raportointivelvoitteen keventämistä. Sivista pitää tärkeänä, että opetus- ja kulttuuriministeriö on nyt käynnistänyt hallinnonalan normien keventämisen. Sivista katsoo kuitenkin, että norminpurkuun olisi ollut vaikuttavampiakin kohteita. Varhaiskasvatussuunnitelmien osalta tällainen olisi varhaiskasvatuslain 23 §:ssä säädetty lapsen varhaiskasvatussuunnitelma. Sivista ehdottaa, että näistä lapsikohtaisista varhaiskasvatussuunnitelmista luovuttaisiin muiden kuin tuen tarpeessa olevien lasten osalta.

1. Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat

Paikallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa varhaiskasvatuksen järjestäjä tai yksityinen tuottaja täydentää valtakunnallisia varhaiskasvatussuunnitelman perusteita muun muassa paikallisten erityispiirteiden, mahdollisten pedagogisten painotusten ja paikallisen kehittämistyön osalta. Sivista katsoo, että ehdotuksella ei tule muuttaa Opetushallituksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjien sekä tuottajien välisiä toimivaltuuksia. **Tähän asti paikallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa päätettyjen asioiden tulee jatkossakin olla paikallisesti päätettäviä.** Olosuhteet varhaiskasvatuksen järjestämiselle sekä tuottamiselle ovat hyvin moninaiset, eikä ole tarkoituksenmukaista luoda yksityiskohtaisempaa kansallista ohjausta – se olisi myös norminpurun tavoitteille vastakkaista. Sivista katsoo, että ehdotusta tulee täydentää varhaiskasvatuslain 21 §:n muuttamisella siten, että Opetushallituksen toimivalta on määritelty riittävän tarkkarajaisesti.

Sivista toteaa, että samaan aikaan eduskunnan käsittelyssä on esitys yhdenvertaisuuslain muuttamisesta, jossa luovuttaisiin toimipistekohtaisesta yhdenvertaisuussuunnittelovelvoitteesta. Sivista katsoo, että **tarkoituksenmukaisin ratkaisu olisi luopua kaikista erillisistä järjestäjä- ja tuottaja sekä toimipaikkakohtaisista suunnitelmista ja niiden sijaan koota kaikki dokumentoitava toiminta paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan.**

2. Täydennyskoulutuksen raportointivelvoite

Sivista kannattaa täydennyskoulutuksen raportointivelvoitteen poistamista. Velvoitteen poistaminen vähentää hallinnollista työtä. Täydennyskoulutuksen tallentamisella ei ole vaikutuksia

varhaiskasvatuksen laatuun, sillä varhaiskasvatuksen järjestäjän ja tuottajan lakisääteinen tehtävä varmistaa henkilöstön riittävä täydennyskoulutus säilyy.

Lopuksi Sivista toteaa, että varhaiskasvatuslaissa on asetettu erittäin kunnianhimoiset tavoitteet, jotka tähtäävät siihen, että jokainen lapsi saa hyvät eväät omannäköisensä elämän elämiseen. Kattavien tavoitteiden lisäksi varhaiskasvatuksessa on käytössä laajasti erilaisia valvonnan keinoja. Kun raamit ovat näin selkeät ja epäkohtiin on mahdollista tarttua jämäkästi, tulisi päiväkodeille antaa lisää valtuuksia harkita itse, miten tavoitteet on mahdollista saavuttaa parhaalla mahdollisella tavalla. Suunnittelu- ja raportointivelvoitteiden keventämisen lisäksi Sivista katsoo, että varhaiskasvatuksessa voitaisiin lisätä toimijoiden liikkumatilaa esimerkiksi ryhmien muodostamisessa.

Helsingissä 8.10.2024

Sivistysala ry

Heikki Kuutti Uusitalo, johtaja, politiikka ja vaikuttaminen

Annakaisa Tikkinen, asiantuntija, politiikka ja vaikuttaminen
annakaisa.tikkinen@sivista.fi, puh. +358403566082

Sivistysala tekee sinnikästä työtä koulutuksen, osaamisen ja luovuuden puolesta. Sivista edustaa 400:aa yksityistä sivistysalan työnantajaa. Jäsenemme palveluksessa on 69 000 alan ammattilaista. Olemme Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n jäsen.